

Todärenä päi'ünä wɔjuikuä'tä

Cartilla 2

Ūwɔttüjɔ

Estado Amazonas, Venezuela

Benjamin Sanchez

Libro 1

Borrador

Febrero de 2013

Puerto Ordaz, Venezuela

Trabajo realizado en el **Curso de Lingüística Aplicada para Comunidades Vernáculo-hablantes**, auspiciado por SIL International.

Asesoramiento proporcionado por el equipo de producción de literatura en lenguas indígenas.

Todas las ilustraciones fueron tomadas de “Arte para la Alfabetización en México”, © 2013 por el Instituto Lingüístico de Verano, A.C., han sido modificadas por el autor de acuerdo con el contexto y son usadas con el permiso correspondiente.

Título de la obra: Todärenä päi'unä wöjuiku'tä
Idioma: ʘwõtütjə

© 2013 por Benjamín Sánchez

Licencia de uso, Creative Commons

(Reconocimiento-NoComercial-SinObraDerivada)

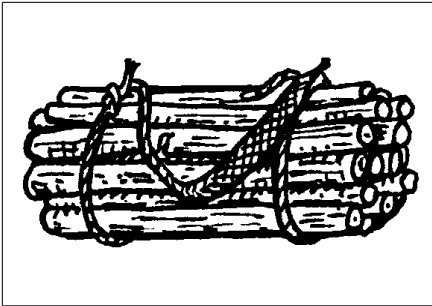
http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/deed.es_ES

Propósito en la lengua materna

Pi'tä Todärenä päi'unä wojuikuä'tänä
t̥w̥en̥emä ukuoku'inä w̥eyüt̥ü'inä
t̥wojui'äkuot̥üjä, t̥w̥en̥enä w̥eyükuä ukuo
kkäkuä'anü, ja'wanü ja'anä w̥eyüt̥üt̥ämäkkü,
t̥ittimürü'inä, t̥ünämürü'inä, tawaruwärü'inä
o'katoi'unärü t̥wojueta pä'ü, ujutu ʃwott̥t̥üja
tukuo'inä, j̥ep̥ü t̥üjaku'inä, t̥üjü'inä ukuo
kkäkuä'anü.

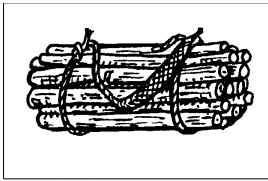
Propósito en español

Con esta cartilla 2, aprenderemos leyendo y escribiendo en nuestro idioma, para que nuestra escritura tenga valor, no solamente leer y escribir si no a enseñar a nuestros hijos, nietos y a nuestros pueblos en general, para que nosotros los ʃwott̥t̥üja, tengamos valor y respeto de nuestra identidad, cultura y costumbre.

Ya'utenä jinä de'arä'a chüjji, chajju mayuku kkibira pä'ü wejjäju chä'oku pättarä'attü, mika 'karü 'chınätüjü, tükü rüenä päi'ünä 'karä'kotü pä'ajitā'anü tichäja'aku mi oka wädowäyotü tichia'a chajjumä, mi tü'karäjittü okurä kuoi'ünä ttatü mayuku işappemä birü kä'adinäju.

-
1. ¿Ttā'anü pä'ü tü'karınättü mikamä?
 2. ¿Daje juei dauttü 'karäwättü mi adiu kuoa pä'ümä?

M m

mika

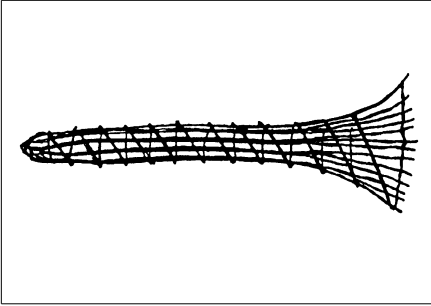
mika	i
mi-ka	mi
mi	mi-ka
i	mika

M	a	K
ä	m	i
k	ç	u

mi	ma	mä
ku	kü	me
kuç	ki	ka

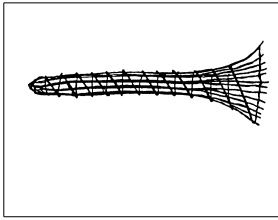
m ç k u ç	m ç k u ç	m a k u
Mä-kuç	m a - k uä	ma - k u
mä kuç	m ç k u ç	ma ku

Makumç kukuä ukumç.

Mo täboku jinä chä'ükuäi chimiyaqku, aje jikichajotonä mojuwä kueta'kotü tiwikiyä wenäntüjjä poj ttejipiyatü pä'ü, ja'wanü ja'a wenipütä iwä'ä'kotümä kkoro moꝛo, moꝛo juoomenä topü tichäja'amä tiwikiyänä, poj rekuätü ttejipäja'a tta'ä'kotü so'inätüjjä tukua pä'ümä.

-
1. ¿Tta'änü pä'ü tü'üttinättü wikipämä?
 2. ¿Daje jueittü pütawättü wikämä?

W	w
---	---

wikä

wikä	i
wi-kä	wi
wi	wi-kä
i	wikä

W	ü	K
ä	ü	e
i	k	w

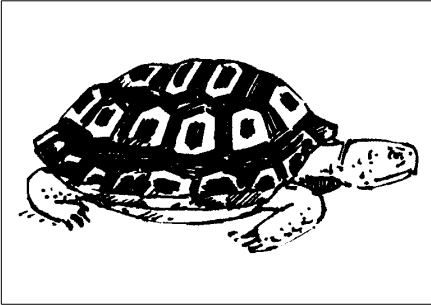
wä	'ä	wa
mǫ	wi	wü
'ü	we	kä

w i k ä
 wi - kä
 wi kä

w e w a
 we- wa
 wewa

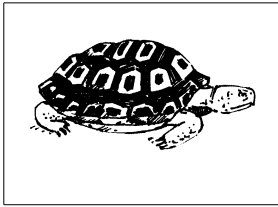
w a ' ü
 wa- ' ü
 wa' ü

Wäkämǫ wi'ä wawa'a

Ya'ute moꝛo täboku chubüoku ttukua
ppäiriꝛjꝛü de'a oto kue'ächü 'chĩnätüjꝛä, de'a
isꝛrü tukua po'ta pä'ü, jꝛ'wanü jꝛ'a tusomenä
toꝛü täkü niꝛärome päia'a ppꝛ'ächächü
iꝛwinätüjꝛä, jꝛ'wanü tiꝛwömenä mänä jäwä
käni ü'a'a pꝛkuiꝛü juꝛuru nü'kipü jü'kojui'ü
iꝛwinätüjꝛä juꝛurütä tukua pä'ü.

-
1. ¿Ujutumä to kue'ächü tiꝛwinätüjꝛä?
 2. ¿Känimä toku jꝛpütä pꝛkuikuajꝛätüjꝛä?

K k

käni

käni	ä
kä-ni	kä
kä	kä-ni
ä	käni

K	ı	N
ę	ä	ç
n	ü	k

kä	nä	ne
nü	mä	wä
wä	kä	ni

m ä n ä	n ç w ä	n ę w ä
mä- nä	n ç- w ä	n ę- w ä
mänä	n çwä	n ęwä

Neneç mänänç wä'ç.

Jıyənü pänä jı'kışçawç chäi chäji äwiri
toe'ächäjiyäku, de'a usu chı'chjç'ç toiyäku
jua'a yabonü chusomenç wa'ü ü'ç'ç topü ye'ü
wopinüşä, chichäja'a jopü kkänü, jç'wänü
wochiyäkua chajumä jç'çtärç'amä wopümä
kkäkuäwøkü päjinäküşä, jç'wänü jç'çttü juçç
chäji äwirimä jç'wänü wäkkä'kotä wa'ü
ikuinü.

-
1. ¿Ttümä ttç'anü pä'ü wochinättü?
 2. ¿Ukumç ya'utençmç dejettü ye'ü wo'kuinättü?

P	p
---	---

wopü

wopü	ü
wo-pü	pü
pü	wo-pü
ü	wopü

W	o	P
ä	é	i
p	u	w

wi	ku	kä
wä	'ü	né
pä	pe	po

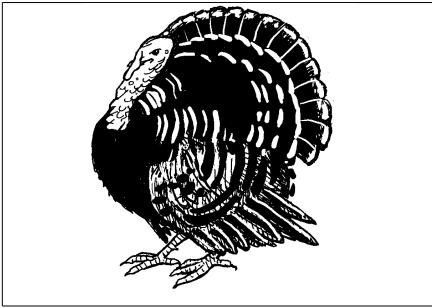
w i p o
wi - po
wi po

w ä k ä
wä- kä
wäkä

p ä k u
pä- ku
päku

Poku we'i pä'ü woäku

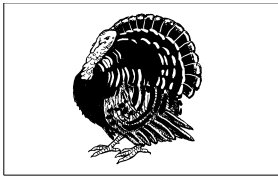
Tuwojuj'ajimä

Pawa

Ya'utenä chä'oku säbärrirü ttüjqakuq'a
kue'ächü ttü'chäjq'a, yoriso tochokoku
pä'ijuq'arü topü chä'orü jä'epinüsä,
¿Chujuamä ttä'änü mïkuqjättü pä'ü? ja'wqanü
pädäku chä'omä juqü imimä pawa pä'ü
mïkuq pä'ü jiäwinqküsä, juqumä äkärü
ttü'kätänä kue'ächü kkünü juätütäku ukuq
kuqnü.

-
1. ¿Ttü tochinqkumä ttä'änü mïkuqjättü?
 2. ¿Juqy pawamä ttä'änü pä'ü äkärükumä
kküjättü?

Tuwojuı'äjimä

pawa

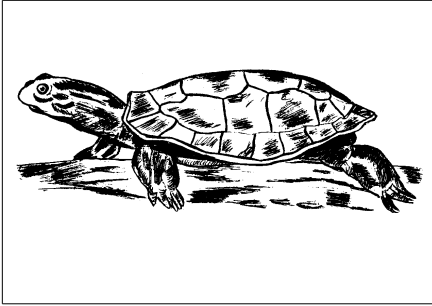
pawa	a
pa-wa	pa
pa	pa-wa
a	pawa

P	i	W
a	k	ä
w	o	p

wi	nẹ	pi
mä	'ä	wä
kä	pẹ	po

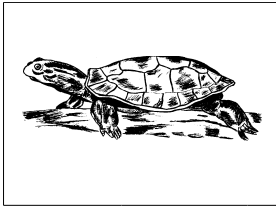
w i p o	p i k ä	m ä n ẹ w ä
wi - po	pi - kä	mä - nẹ - wä
wi po	pi kä	mänẹ wä

Newämä mänä wämẹ wü

Jiyenü pänä ya'utenä chawaruwäku aje jikichajotonä pütawü 'chinätüjjä rererü tukua pä'ü, ja'wanü ja'q tü'ütawomenä q'ukuqtä jäjji o'ka'a yate ujutuku ichäji rererü 'chu'ädäji'ka kkä'äbe'inü, jua'a yabonü pütawinätüjjä, juenētä tüjakuq'anä nipächiyäü jimüte ruwärütä 'chu'ädä'kotütä isoderq'amä iwınätüjjä.

-
1. ¿Rerurumä ttq'anü rekuätürü 'chutädinättü?
 2. ¿Reremä toku jepü'inä qbokuqjättü?

R r

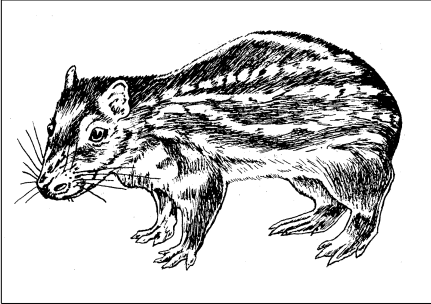
reré	
reré	é
re-ré	ré
ré	re-ré
é	reré

R	w	E
ü	ä	é
e	t	r

re	wü	rü
ro	ü	rä
wä	tü	ré

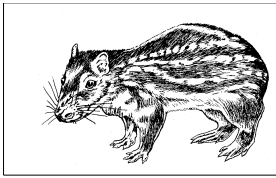
r u w ä	r o w ä w ü	r ü ẹ n ụ
r u - w ä	r o- w ä - w ü	r ü - ẹ - n ụ
r u w ä	r o w ä w ü	r ü ẹ n ụ

Ruwoṭü weäwä wẹṅẹ

Jiyeṭe moṛo pä'käri tukua pä'ü tuwarü
teju 'chänü 'chınätüjã, tıchãjã'attümã
niṗãchãjı o'ka'a yaṭe juã'äu ijiwãcha'attü
'poa'a ukuokua'a äjukü esewinätüjã,
chujuatãã rekuätürü 'poãkuãmã pä'ü, ja'wanü
jäjı oka'a kkorotümã rekuätürü 'potta'anã,
nipãrome 'po'äjimã tuwarümã jı'kıchãwãrütã
'po'äji pinü.

-
1. ¿Tuwarumã ttã'änü büorü 'poinãttü?
 2. ¿Tuwamã ttã'änü jepü'inã qbokuajãttü?

T	t
---	---

tuwa

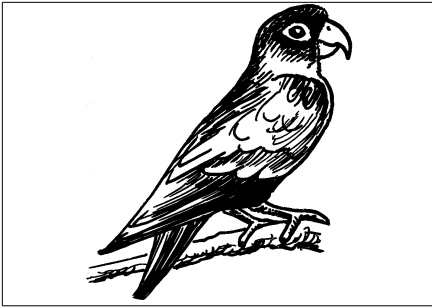
tuwa	u
tu-wa	tu
tu	tu-wa
u	tuwa

T	i	W
u	a	ä
w	ü	t

tu	ti	tü
rä	rü	'ä
rü	tü	wa

r ü t ü	t ä r ü	r ɣ 'ä tü
r ü- t ü	t ä- r ü	r ɣ- 'ä - tü
r üt ü	t är ü	r ɣ' ä t ü

Türätü rɣ'ü tü'ätü

Ya'ute moꝝo chädq isaju kkäji jeréru,
uꝝueꝝ chiya pä'ü uꝝueꝝ kkidädömenä,
ejächi'äji'kq ko'ächinü umiku, ja'wanü
koächäjiyäku todäre moꝝo jömenä uꝝäriü
woꝝpäriü kue'ächinüssä, ja'wanü jäjji o'ka'a
wäbodäkuä moꝝo päi'omenä isode umi
ichi'iyäku, 'chu'ädü jakuoju üjjoꝝmeku do'ädü
chujuninqku chädq kkäji jerémä.

-
1. ¿Jerémä ttq'anü rekuo jömenä toepinättü?
 2. ¿Jerémä ttq'anü jepütä emäwajättü ttäjikua pä'ümä?

J	j
---	---

Jeré

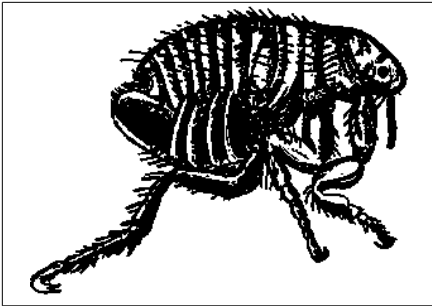
jeré	e
je-ré	je
je	je-ré
e	jeré

J	u	R
e	u	é
r	a	e

ji	ta	tq
ju	te	re
jü	ju	tü

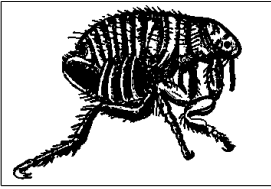
j i t ü	t q j ü	r e j u
j i - t ü	t q - j ü	r e - j u
j i t ü	t q j ü	r e j u

Rerü tqrü tejü

Äkuomenä chäji awirirü chäjikua pä'ü chemäjä'ä rüenä ttakü pinü, jä'wanü jiyäku ttakuo jawapü emäji'kä tudepinäku, tu'epäji'kä kkoru mōro chusawomenä ttakumä wa'u ttikuäku pinü toünätä pä'ünä, jä'wanü ttakuru jepü chikuäkutä de'aku 'chäkuqwanämä weyekuoka'a ru'inü juqu chäji äwiri tūwäyümä.

-
1. ¿Chäji äwirimä dijiwotü ttüjakuinärüttü?
 2. ¿Ttakuomä torü yo'äujättü?

Tt tt

ttakuo

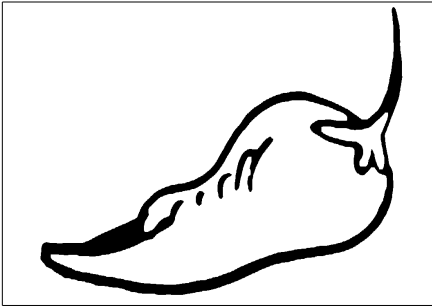
ttakuo	a
ttakuo	tta
tta	tta-kuo
a	ttakuo

TT	a	K
ɥ	o	ü
k	ɟ	tt

Tta	ttü	ttä
ttü	tta	jɥ
ttɟ	rü	kuo

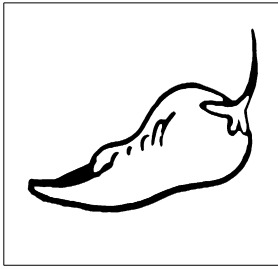
tt ü r ü ttü- rü ttür ü	tt ɟ j ɥ tt ɟ- j ɥ tt ɟ j ɥ	tt ,ü tt a ttü- tta ttütta
-------------------------------	-----------------------------------	----------------------------------

Ttakuo ttukuoja au

Ya'utenä pätra'anä kue'ächü chi'chäjq'a rä'te rüenä wej'q'a topinüsä, ja'wanü tuwiyäku jimüte jäwä ɔyɛtɛ 'to'opäji'ka jakuojukumä i'kächinüsä, i'kächäji'kamä poɟ soäwäku wiwatärü chukuomenä juiyo rüenä nüinq'a juqy rä'temä.

-
1. ¿Rä'temä däjeku kuäkuänä nüjättü?
 2. ¿Rä'temä wuutä kkqkuq'a?

'T	't
----	----

rä'te

rä'te	e
rä-'te	'te
'te	rä-'te
e	rä'te

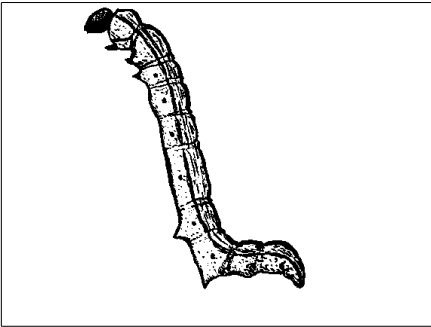
R	u	'T
ä	e	ü
't	a	r

rä	'to	'tj
jü	'o	'to
jü	pu	'te

j u 't o j ü	't j j ü	't a k u ä
j u- 'to- j ü	'tj- j ü	't a- ku ä
j u'toj ü	'tj j ü	't akuä

Uku kuaku kuokua'a

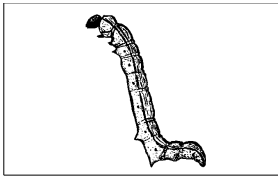
Tuwojui'ajimä

Juwi

Ya'utenä pättarq'a chï'chäjq'a, chaju
kkukue ire ojiyä juwitümä kui'l'inätü, ja'wanü
jiyäku juätürü kuä'ü chikua pä'ü tuwo wipo'tä
isoyanä yaterü emopö'ü da'ü ikuinüsä,
ja'wanü jäji o'ka'a kkoro moro topü
chï'chäjq'a juätü juwitümä 'korü juo'ächätü
pınätü.

-
1. ¿Juwitürümä däjenä abotü chikuinätü?
 2. ¿Juwitümä ttä'anü rekuo kuätüjättü pättanä
kkäku ire ojiyämä?

J j

juwi

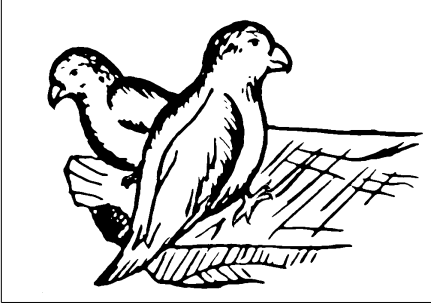
juwi	u
ju-wi	ju
ju	ju-wi
u	juwi

J	i	W
ä	r	ü
w	t	j

ji	jä	'ä
wä	'e	pü
tü	ju	wi

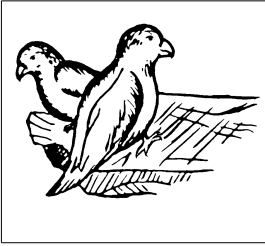
j i t ü	j i 'ä w i	j ä 'e p ü
j i - t ü	j i - 'ä - w i	j ä - 'e - p ü
j i t ü	j i 'ä w i	j ä 'e p ü

Rui jitü we'ätürü ji'äwäji

Mö täboku jinä de'qrq'a kuetächäi chädämä sirimürü äjikui'änäjü, juätürümä yoriso rüenä repe'i'änäjü, ja'wanü ja'anä ya'ute moꝛo ttükuę chiya pä'ü jęchomenä ko'ächinätü, ja'wanü jiyäkuę chädämä rüenä kkä'kuę ttäękuinäjü, ja'wanü ja'anä ttütä kkoronü moꝛo päi'omenä, kkäjimü sirimürü emü chiyäkua rüenä esewinäjü chädqbimä.

-
1. ¿Chädämä dijiwotürü kkäjikuinätü?
 2. ¿Sirimümä to ęnärätüjättü ttittimürümä?

S	s
---	---

ṣı̣ṛı̣ṃụ̈

ṣı̣ṛı̣ṃụ̈	ı̣
ṣı̣-ṛı̣-ṃụ̈	ṣı̣
ṣı̣	ṣı̣-ṛı̣-ṃụ̈
ı̣	ṣı̣ṛı̣ṃụ̈

S	ı̣	R
M	ç	ụ̈
r	m	s

sa	si	su
ṣı̣	'e	wç
pü	'ç	rü

ṣı̣	'ç	wç		s	a	r	ụ̈		s	i	'e	p	ụ̈
ṣı̣-	'ç	-wç		s	a-	r	ụ̈		s	i	-e-	p	ụ̈
ṣı̣'	ç	wç		s	a	r	ụ̈		s	i	'e	p	ụ̈

Ruisa irisawa awi

Ya'utenä kkorotü chuawaruwä
ttidepiyürq'a dodechaja pä'ü qmükuädäji'ka
mänänä 'chı'chömenä, büösarü pökuipü
ttä'qanü jə'akuə buo, pädäku jınä adiwa'a
yokumä barawäku nqdəchq'anä päinäkusa,
jə'wanü päiyäku jua'a yabonü jädepinäku
teñe barawa'attü jınəsomä pä'ü, jə'wanü
pädäkumä chiwe'kiyü barawä'ija pä'inü,
jə'wanü jıyəkü jua'a yabomä kuaditä,
jua'amä kuaditomenä barawa'a pädinäku.

-
1. ¿Büsamä dəje barawinäkujättü?
 2. ¿Juşu büşamä daje jawapünəttä ü'ıppq'anü wajättü?

B b

Büŕsŕ

büŕsŕ	ü
bü-ŕsŕ	bü
bü	bü-ŕsŕ
ü	büŕsŕ

B	o	S
ä	ü	o
s	ŕ	b

'e	pü	ba
bi	re	to
rü	kä	wä

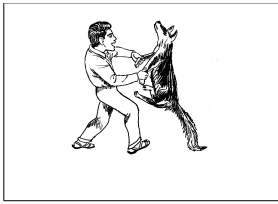
b i r ü b a r e w t o b a r e
 bi-rü ba-re-wä to-ba-re
 birü barewä tobare

Barewäba tobare wŕ'ŕ

Ya'utenä kkorotü chuawaruwä
ttidepiyürq'a dodechaja pä'ü qmükuädäji'ka
mänänä 'chı'chömenä, awiri yüq pä'ü tüa'a
umümä tɔ'ürekuɛ'ünä 'chüdädinäku yüü
juiyünätä, ja'wanü 'chü'ädü do'opü
chikuinäku ttürü yüq pä'äjirümä, ja'wanü
do'opü ikuiji'katä chawarüwärumä do'ächü
ıwınüşä.

-
1. ¿Dijjuq jinätü ttürü yüq pä'inümä?
 2. ¿Ukumä tokütä je'kuq'anütü awiri yüq pä'ü
ichi'üttümä?

'Ch 'ch

'chü'ädü

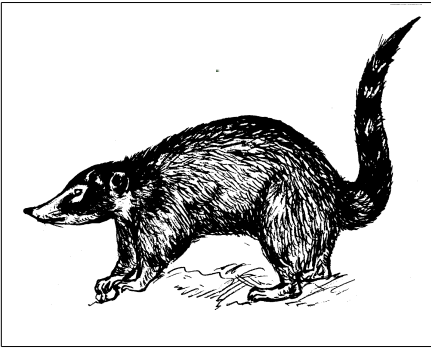
'chü'ädü	ü
'chü-'ä-dü	'chü
'chü	'chü-'ä-dü
ü	'chü'ädü

'CH	ä	D
ü	'	q
d	ı	'ch

'chq	'chä	'chü
'ü	'cho	wo
sä	kä	bı

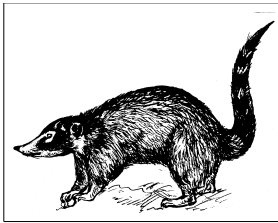
'ch q b ı	'ch ä w o k ä	'c h ü s ä
'chq- bı	'chä- wo - kä	'c h ü - s ä
'chqbı	'chäwo k ä	'c h ü s ä

Däwo 'chäwokä 'chüädäkusä

Pide däwomä de'a kkü, ätekuätä kkatä che'ächü, ja'wanü ja'attü kkoronü äwiri ruwomänämä kkatä üjja'atä ruwäku, ja'wanü ja'anä pidewamä juiyo rüenä päikuq ja'attümä äwirirümä ya'ütekutä yü'ü iku juqu dawo pä'ü mikuqmä.

-
1. ¿Däwomä to kküjattü?
 2. ¿Dawomä toku jepütä abokuajjattü?

D	d
---	---

däwo

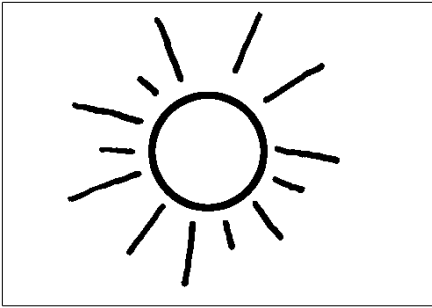
däwo	ä
dä-wo	dä
dä	dä-wo
ä	däwo

D	o	W
ä	ü	a
w	o	d

dä	dü	da
'a	'ü	'ä
'cha	da	wo

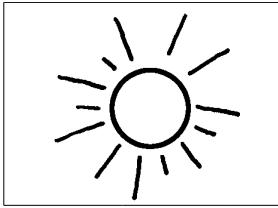
d a 'ä	'ch a 'ä d ü	d o 'ä d ü
d a - 'ä	'cha - 'ä -d ü	do -' ä d ü
d a 'ä	'cha 'ä d ü	do 'ä d ü

Da'ä wodü 'cha'ädü

Kkäwämä ätekuänä pijänä tejädunä ırq pä'ü Dio aditü üninäku, juqu kkäwä aditawämä du'unä tejada pä'ü, kkoronü tü'katäwätq joi'a pä'ü'inä, ire jottepomenä sariqchq pä'ü'inä, diyawomenä'inä ttütäjekua pä'ü, jq'wätanü kkoromä yodo jäjq'q moqo jünä tequnä itejädü pä'ü aditü üninäku.

-
1. ¿Kkäwämä aditawämä tiyejättü?
 2. ¿Kkäwämä dajenä Diomä aditinäkujättü?

Kk kk

kkäwq

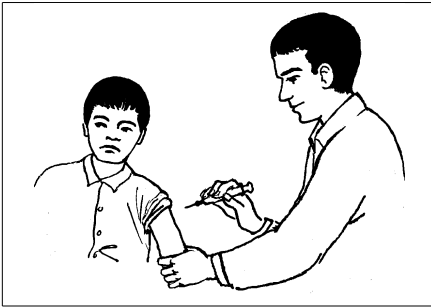
kkäwq	ä
kkä-wq	kkä
kkä	kkä-wq
ä	kkäwq

KK	ü	W
q	ä	o
w	u	kk

kkä	'u	kkq
kkü	'ä	dü
dü	kko	wq

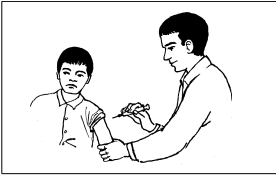
kk o 'ä d ü kkq - 'ä- dü kkq 'äd ü	kk u 'u kkü- 'u kkü'u	kk o d ü kko- dü kkodü
--	-----------------------------	------------------------------

Ađq kkü'üq wıdo

Ya'utenä rüenä märichei nädächä'ä,
jawapü ruwä chu'upi'kanä jawapü isarinä
diädinäkusä, ja'wanü diädome yoriso rüenä
barawinq'ä, ja'wanü ja'änä, diädäji o'ka'attü
todäre moꝛo päi'omenä, 'chäwo
märicheimättümä ä'kuattü juo'inüsä.

-
1. ¿Tümä дәje märicheittü nädächinq'ättü?
 2. ¿Jawapü ruwamä дәje jawopü diädinättü?

D	d
---	---

di'ädü

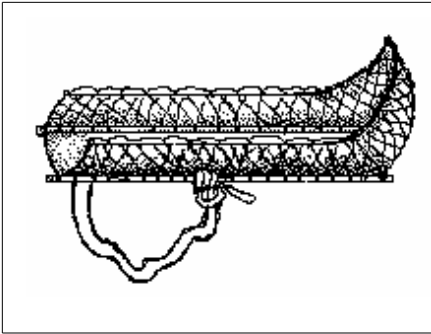
di'ädü	i
di-'ä-dü	di
di	di-'ä-dü
i	di'ädü

B	e	D
ü	'ä	i
d	'a	b

be	kkä	kkę
'a	'ä	dü
'cha	bä	dü

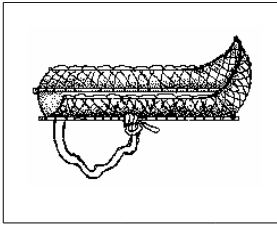
b e ' ä d ü	'ch a 'a d ü	kk ä b ä
be- 'ä- dü	'cha- 'a- dü	kkä- bä
be'ädü	'cha'a dü	kkäbä

Düa'a 'chü'ädü kkędü di'ädi

Ya'utenä chajü ppappa puttinäju
wipottü, ja'wanü ku'uttiyäku juajurü jä'epü
äjyukuinüssä, ttä'änü pä'ü ku'utta'attü pä'ü,
jädepomenä chükue ırę'tę chü'kowa
pädomenä juiyäkua püttäjusä pä'ü
kkädätinäküşä, ja'wanü jäjü o'ka'a ya'ute
mörötä o'ka'a chajümä pättarq'attü kükue
ırę'tę ęnä'koju jü'kowinäjü jakuojuku.

-
1. ¿Chajümä дәje kkü'kojuinättü?
 2. ¿Ppappamä kkoronümä дәjettü'inä
püttäwättü?

Pp pp

ppappa

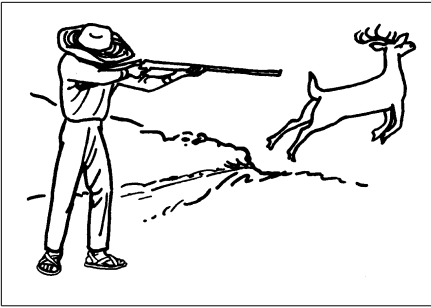
ppappa	a
ppa-ppa	ppa
ppa	ppa-ppa
a	ppappa

PP	u	A
e	ä	ü
a	o	pp

ppa	ppä	du
ppe	'ä	dü
dü	'tä	ppa

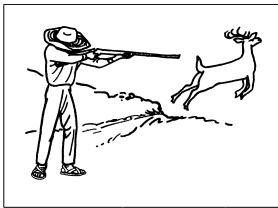
a pp o	pp e 't ä d u	pp ä 'ä d ü
a - ppo	ppe- 'tä- du	ppä- 'ä- dü
appo	ppe'tä d u	ppä'ä d ü

Düadu uppä ppä'ädü 'ta'ü

Jiyete moꝝo chimiyamä meje'karq'a
yämärü 'poda chusaja pä'ü 'chinü, ja'wanü
moꝝo päia'a i'chäjq'amä yaterütä 'po'äjisä
pä'ü yämärütä i'kächinü, juqu yämärümä
päkuädarümä sota'anä, päkuärarütä data'a
tukuomenä yoriso rüenä adepq'a ja'a
idepämä nünä kuñätüjü.

-
1. ¿Chimiyamä dijjuwarü 'poinättü?
 2. ¿Yämämä däjetä kujättü ukuemä?

'P	'p
----	----

'po'inü

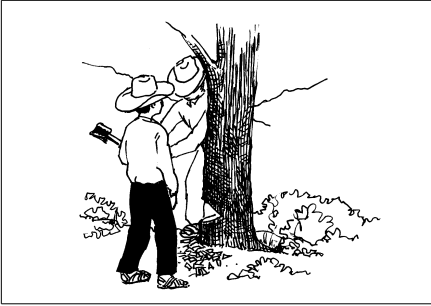
'po'inü	o
'po-'i-nü	'po
'po	'po-'i-nü
o	'po'inü

'P	ü	O
i	ü	q
o	e	'p

'po	'e	'pq
'pe	'i	pü
rü	kuq	nü

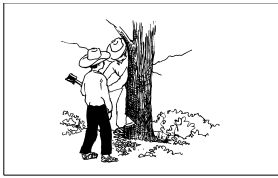
'p q 'e p ü	'p o r ü	'p a 'k u q
'pq- 'e- pü	'po- r ü	'pa- 'kuq
'pq'e p ü	'por ü	'pq 'kuq

Porü 'pq'ü pinü 'kuqrq'q

Pitü ımätü tıjümä dau 'karınätü
kuä'epü ttikua pä'ü, juçunü o'ka'amä ttuwe'ka
aditinätü ajenä kuettacha pä'ü rekuärüjü,
jç'watınü kkoronümä mikuä pä'ü ttiya pä'ü
amükuädü'ınä aditinätü, kkoro juei
jitürütä'ınä ttıttımürü'ınä rekuä rüjü emü
ttiya pä'ü.

-
1. ¿Pitü tıjümä ttıçınü pä'ü ttü'karınätü
daumä?
 2. ¿Woi'kamä suro dauttütä adikuä?

'K	'k
----	----

'kərü

'kərü	ɔ
'kɔ-rü	'kɔ
'kɔ	'kɔ-rü
ɔ	'kərü

'K	i	R
ɔ	'ä	ü
r	ɔ	'k

'ki	pu	'kɔ
'ɔ	'ä	do
wɔ	'ki	chu

'k i 'ä ch ü	'k ɔ 'a w ɔ	p ü d o 'ki
'ki- 'ä- ch ü	'kɔ-' a - wɔ	pü- do -'ki
'ki'ächü	'kɔ'ɔwɔ	püdo'k i

Wodü wawa'a chüdɔ

Mo täboku jinä chä'ükuä chäda
kkünäri'ënüsä, yoriso büasajurü juaju
chädämä adiwä isaju jinä'q, kkoronümä
kkawaruwärü do'ächü kki'chomenämä
chukuemä jik'ichanütä ja'anä kki'kächa'a
kui'änüsä, ja'wanü jinü'ka'a täkü chädattü
rä'opächü kkara'a 'ch'chomenä, täkü
chädarümä jua'a yabomä topokü pinüsä
toje'ächinq'attü.

-
1. ¿Chädämä toku winäjüjättü?
 2. ¿Uku kuädämä toku wajujättü?

Ch ch

chäda

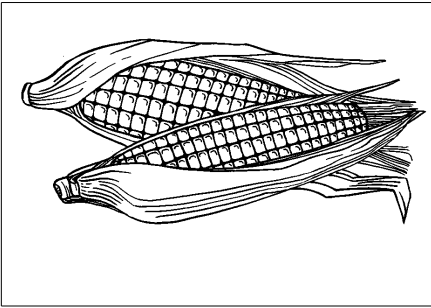
chäda	ä
chä-da	chä
chä	chä-da
ä	chäda

Ch	ä	D
i	q	ä
d	ü	ch

chä	ppa	cha
ppq	ku	chü
chu	'q	dq

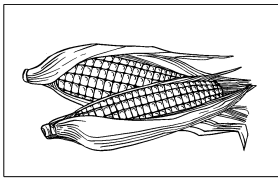
ch a k u	ch u pp a	pp q 'a ch ü
cha- ku	chu- ppa	ppq- 'q- c hü
chaku	chuppa	ppq'qchü

Uppa'a chukua chäda

Ya'utenä isäka kküda pä'ü
amükuädinüsä chüke yamü chujunq pä'ü,
jɔ'wanü ja'a äkuomenämä rejenättü kkämädü
'kui'äqqa'ä kädü kku'ü ikuäji'ka, jɔ'watänü
kuwu ikuäji'ka, todäre mörö o'ka'a chüke
yamü kkuninüsä, chujunq'attümä kkäwq yate
pä'omenä chüke yamü se'ü chiwäjq'a
chittimü ttajü daja'a yamü irisiwa awinüsä.

-
1. ¿Chi'attamä ttq'anü pä'ü kküdinättü?
 2. ¿Yamümä toku jepü kkunäwäjättü?

Y	y
---	---

yqm̄j̄

yqm̄j̄	ɕ
yɕ-m̄j̄	yɕ
yɕ	yɕ-m̄j̄
ɕ	yqm̄j̄

Y	ü	M
e	ɕ	a
m	ä	y

yɕ	ye	yä
wi	m̄j̄	kue
kuä	yä	m̄j̄

y ɕ m̄j̄	y e k u e k u ä	y ä w i
yɕ- m̄j̄	ye- kue- kuä	yä- wi
yqm̄j̄	yekuekuä	yäwi

Uku yäwim̄j̄ yekuekuä

Ya'utenä de'a oto inqwiya päia'a
ch'chäjq'a, yäwi wo'a äjjukünü, ja'wanü
äjju kü, u'kuapünä 'chänü tochomenä ü'kanü
pänü wopü pinü, ja'wanü ü'iyä kü ku'upänänä
'po'ü ya'opü chikuinä kü, ja'wanü jäjji o'ka'a
juoru yadopomettümä otonänü wopinü,
ja'wanü woiyä pä'ejitq'anü päte'ü 'po'ü ya'opü
chikuinä kü yäwimä.

-
1. ¿Yäwimä dajenq' podinärüttü?
 2. ¿Yäwimä ukuemä däjetä kuttü?

Y y

yäwi

yäwi	ä
yä-wi	yä
yä	yä-wi
ä	yäwi

Y	ä	W
i	a	ü
w	u	y

cha	yç	chu
'kç	mç	kä
ppa	'chç	ku

ch a k u	ch u ppa	'k ç 'ch ü
cha- ku	chu- ppa	'kç- 'chç
chaku	chuppa	'kç'ch ç

Käwiyä ukua iyi

2

3

4

5

6

7